

Asia: VN/7187/2026

Lausuntopyyntö Oikeuspalveluviraston ehdotuksesta organisaatorakenteen ja toimipaikkaverkoston muuttamiseksi

1. Yleiset kommentit Oikeuspalveluviraston ehdotuksista

Kommentit

Oikeuspalveluviraston ehdotuksessa esitetään viraston hallinnollisen toimistorakenteen ja toimipaikkaverkoston uudistamista. Ehdotuksen mukaan Manner-Suomessa olisi jatkossa 9 oikeusaputoimistoa, 5 edunvalvontatoimistoa ja 5 talous- ja velkaneuvontatoimistoa. Lisäksi toimipaikkaverkostoa supistettaisiin nykyisestä 158 toimipaikasta 38 toimipaikkaan.

Ruokolahden kunta pitää ymmärrettävinä uudistuksen yleisiä tavoitteita, jotka liittyvät palvelujen yhdenmukaisuuteen, laatuun, toimintavarmuuteen, johtamisrakenteen selkeyttämiseen ja henkilöstön yhdenvertaiseen asemaan. Ruokolahden kunnalla ei ole tarvetta ottaa laajemmin kantaa Oikeuspalveluviraston hallinnolliseen toimistorakenteeseen tai talous- ja velkaneuvonnan eriyttämiseen omiksi toimistoikseen siltä osin kuin kyse on viraston sisäisestä organisoinnista.

Ruokolahden kunnan lausunto kohdistuu ensisijaisesti toimipaikkaverkoston muuttamiseen. Ruokolahden kunta vastustaa Oikeuspalveluviraston organisaatiouudistusta siltä osin kuin se koskee Imatran toimipaikan lakkauttamista.

Ruokolahden kunnan näkemyksen mukaan Imatran toimipaikan lakkauttaminen heikentäisi oikeusavun, yleisen edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palvelujen tosiasiallista saavutettavuutta Ruokolahden ja koko Imatran seutukunnan asukkaille. Imatran toimipaikka ei palvele vain Imatran kaupungin asukkaita, vaan sillä on merkitystä myös Ruokolahden, Rautjärven ja Parikkalan kuntien asukkaille. Tästä syystä toimipaikan merkitystä ei tule arvioida vain Imatran kaupungin väestömäärän tai Imatran ja Lappeenrannan välisen etäisyyden perusteella. Oikeuspalveluviraston palvelut kohdistuvat usein henkilöihin, jotka ovat taloudellisesti, terveydellisesti, sosiaalisesti tai muutoin haavoittuvassa asemassa.

Ruokolahden kunnan asukkaille Imatra on luonteva ja tärkeä lähiasiointipaikka. Palvelun siirtyminen yksinomaan Lappeenrantaan lisäisi asiointimatkaa, ajankäyttöä ja kustannuksia. Tämä voi muodostua käytännössä esteeksi palvelun käyttämiselle erityisesti ikääntyneille, pienituloisille, työttömille, vammaisille henkilöille sekä muille asiakkaille, joilla ei ole käytössään omaa autoa tai joiden on vaikea käyttää sähköisiä palveluja.

Ruokolahden kunta korostaa, että etäpalvelut ja puhelinasiointi ovat tärkeitä palvelukanavia, mutta ne eivät voi korvata henkilökohtaisen asioinnin mahdollisuutta kaikissa tilanteissa. Oikeusavun, edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluissa henkilökohtainen tapaaminen voi olla asiakkaan oikeusturvan, asian selvittämisen ja palvelun luottamuksellisuuden kannalta välttämätön tai selvästi perusteltu vaihtoehto.

Imatran toimipaikka toimii nykyisellään ajanvaraukseen perustuvana toimipaikkana. Sen säilyttäminen ei siten välttämättä tarkoittaisi raskaan täyden palvelun toimipisteen ylläpitämistä. Imatra soveltuisi jatkossakin lähipalvelumalliin, jossa palveluja tarjotaan säännöllisesti ajanvarauksella, yhteiskäyttöisissä tiloissa tai osana valtion palvelu- ja toimitilaverkon uudistamista. Tällainen ratkaisu tukisi sekä uudistuksen tehokkuustavoitteita että palvelujen tosiasiallista saavutettavuutta.

Valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain (728/2021) 2 §:n mukaan valtion palvelujen saatavuutta ja toimintojen sijoittamista koskeissa ratkaisuisa tulee turvata palvelujen saatavuus eri asiakasryhmien palvelutarpeeseen perusoikeudet huomioivalla tavalla sekä vahvistaa elinvoimaisuutta ja turvallisuutta maan eri osissa. Lisäksi Suomen perustuslain (731/1999) 6 §:n yhdenvertaisuussäännös edellyttää, ettei palvelujen käyttäjiä aseteta tosiasiallisesti eriarvoiseen asemaan esimerkiksi asuinpaikan, iän, terveydentilan, vammaisuuden, taloudellisen aseman tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Ruokolahden kunta esittää, että Imatran toimipaikka säilytetään osana Oikeuspalveluviraston toimipaikkaverkostoa vähintään ajanvaraukseen perustuvana toimipaikkana. Mikäli Imatran toimipaikkaa ei säilytetä, tulee ennen päätöksentekoa varmistaa lähipalvelumalli, joka turvaa oikeusavun, yleisen edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan henkilökohtaisen saavutettavuuden Ruokolahden ja koko Imatran seutukunnan asukkaille.

2. Edunvalvontatoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

Ruokolahden kunnalla ei ole lausuttavaa edunvalvontatoimistojen hallinnollisesta määrästä, alueista tai nimistä. Ruokolahden kunta viittaa kuitenkin edellä lausumaansa toimipaikkaverkostosta ja korostaa, että edunvalvonnan henkilökohtaisten asiakastapaamisten saavutettavuus tulee turvata myös Ruokolahden ja muun Imatran seutukunnan asukkaille.

3. Talous- ja velkaneuvontatoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttine ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

Ruokolahden kunnalla ei ole lausuttavaa talous- ja velkaneuvontatoimistojen hallinnollisesta määrästä, alueista tai nimistä. Ruokolahden kunta korostaa kuitenkin, että talous- ja velkaneuvonnan henkilökohtainen saavutettavuus tulee turvata myös pienempien kuntien asukkaille, eikä palvelua tule rakentaa yksinomaan sähköisen asiointin tai puhelinpalvelun varaan.

4. Oikeusaputoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttine ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

Ruokolahden kunnalla ei ole lausuttavaa oikeusaputoimistojen hallinnollisesta määrästä, alueista tai nimistä. Ruokolahden kunta viittaa kuitenkin edellä lausumaansa toimipaikkaverkostosta ja korostaa, että oikeusapupalvelujen saavutettavuus ei saa heikentyä Imatran toimipaikan lakkauttamisen seurauksena.

5. Ehdotus johtavan talous- ja velkaneuvojan kelpoisuusvaatimuksesta

Kommenttine ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

6. Ehdotus viroista, joissa edellytetään erinomaista ruotsin kielen taitoa ja hyvää suomen kielen taitoa

Kommenttine ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

7. Edunvalvonnan sijaistoimistot

Kommenttine ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

8. Ehdotus toimipaikoista

Kommenttine ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

Ruokolahden kunta vastustaa toimipaikkaverkostoa koskevaa ehdotusta siltä osin kuin siinä esitetään Imatran toimipaikan lakkauttamista.

Ruokolahden kunnan näkemyksen mukaan Imatran toimipaikka tulee säilyttää vähintään ajanvaraukseen perustuvana toimipaikkana. Imatran toimipaikka on tärkeä osa Etelä-Karjalan pohjoisosan valtion palveluverkkoa ja sillä on olennainen merkitys Ruokolahden, Rautjärven, Parikkalan ja Imatran asukkaiden oikeusturvan, yhdenvertaisuuden ja palvelujen tosiasiallisen saavutettavuuden kannalta.

Toimipaikkaverkoston karsiminen ei saa johtaa siihen, että oikeusavun, yleisen edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palvelut etääntyvät niistä asiakkaista, joiden palvelutarve on usein kaikkein suurin. Ruokolahden kunnan näkökulmasta Imatra on luonnollinen asiointisuunta, ja palvelun siirtyminen yksinomaan Lappeenrantaan lisäisi asiointimatkaa, ajankäyttöä ja kustannuksia.

Ruokolahden kunta katsoo, että Imatran toimipaikan säilyttäminen tukisi valtion palvelujen alueellista saavutettavuutta, asukkaiden yhdenvertaisuutta, oikeusturvan toteutumista ja Etelä-Karjalan pohjoisosan elinvoimaa. Imatran toimipaikan säilyttäminen olisi myös uudistuksen tavoitteisiin nähden kohtuullinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu, koska toimipaikka voidaan järjestää kevyenä ja ajanvaraukseen perustuvana palveluna.

Mölsä Vuokko
Ruokolahden kunta - hallintojohtaja